

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJĄ IR KALĖJIMŲ DEPARTAMENTĄ PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJOS

2017-03-28 Nr. 4D-2016/1-1203
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo X (toliau vadinama – Pareiškėjas) skundą ir papildomus dokumentus dėl Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (toliau vadinama – Teisingumo ministerija) ir Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (toliau vadinama – Kalėjų departamentas) pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai netinkamai išnagrinėjus Pareiškėjo skundą (toliau kartu vadinama – Skundas).

2. Pareiškėjas Skunde, be kitų aplinkybių, nurodo:

2.1. „Kadangi 2016 m. balandžio 1 d. įsigaliojęs Nuteistiesiems leidžiamų įsigyti ir turėti maisto produktų, būtinausių reikmenų ir kitų daiktų sąrašas (toliau – Sąrašas) sudarytas taip, kad pažeidžia žmogaus teises, todėl š. m. [2016 m.] liepos 25 d. su skundu kreipiausi į [Lietuvos Respublikos Seimo] Žmogaus teisių komitetą. Žmogaus teisių komitetas mano 2016 m. liepos 25 d. skundą 2016-08-08 raštu Nr. S-2016-S479 [...] persiuntė nagrinėti Teisingumo ministerijai“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta);

2.2. „Teisingumo ministerija 2016-08-17 raštu Nr. (1.23)7R-6361 [...] pagal kompetenciją atsakė į mano [...] skundą ir persiuntė jį Kalėjų departamentui“;

2.3. „[...] Teisingumo ministerija absoliučiai ignoravo mano pastarajai iš Žmogaus teisių komiteto persiustą skundą, nes net neužsiminė apie minėtame skunde keliamus konkrečius klausimus [...]. Savo skunde aš kėliau klausimą, kodėl pas mane į ilgalaikį pasimatymą atvykę artimieji gali įsigyti tik tokio maisto, kuris įtrauktas į Sąrašą, nes artimiesiems nuo š. m. [2016 m.] balandžio 1 d. neleidžiama atsivežti maisto, o jį turi pirkti PN [pataisos namų] parduotuvėje. [...]. Pagal tokį teisinį reguliavimą darytina išvada, kad į ilgalaikius pasimatymus pas nuteistuosius atvykę artimieji yra verčiami maitintis tuo, kuo maitinasi nuteistieji“;

2.4. „[...] Kalėjų departamentas nepateikė man atsakymo į konkretų klausimą („kodėl į ilgalaikį pasimatymą atvykę artimieji verčiami maitintis tokiu maistu, kaip ir nuteistieji“) [...]“. Kalėjų departamento 2016-09-02 rašto Nr. 2S-4793 „[...] turinys visiškai nesiskiria nuo Teisingumo ministerijos 2016-08-17 rašto Nr. (1.23)7R-6361 turinio, todėl suteikia pagrindą manyti, kad tiek Teisingumo ministerijos, tiek Kalėjų departamento pareigūnai savo raštuose rašydami, pagal kokius valgiaraščius maitinami nuteistieji, yra nekompetentingi savo srities specialistai, nes rašinėja tai, kas man visiškai neaktualu, bei aš net nesu klausęs apie tai, ką jie man rašo.“

3. Pareiškėjas Seimo kontrolieriaus prašo iširti Skunde išdėstytas aplinkybes.

TYRIMAS IR IŠVADOS

4. Iš tyrimo metu surinktų dokumentų nustatyta:

4.1. Pareiškėjas Lietuvos Respublikos Seimo Žmogaus teisių komitetui pateikė 2016-07-25 skundą dėl Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2003-07-02 įsakymu Nr. 194 (toliau vadinama – PĮ VTT), 18 priede pateikto Nuteistiesiems leidžiamų įsigyti ir turėti maisto produktų, būtinausių reikmenų ir kitų daiktų sąrašo (toliau vadinama – Sąrašas). Skunde Pareiškėjas nurodė, kad į Sąrašą nėra įtrauktas natūralus medus, kurį Pareiškėjas nori vartoti kaip maisto papildą. Pareiškėjas taip pat skundėsi, kad pataisos namuose neleidžiama turėti televizoriaus, kurio ekrano įstrižainė yra didesnė nei 52 cm, o „[...] daugelio firmų gaminamų LED skystųjų kristalų televizorių gamyba prasideda nuo 22 colių ekrano įstrižainės [...]“. Be to, skunde Pareiškėjas rašė, kad „[...] pagal šiuo metu galiojančią teisinį reglamentavimą pas mane į ilgalaikį pasimatymą atvykę artimieji su savimi negali atsivežti maisto produktų, o juos turi pirkti pataisos namų parduotuvėje, kas aiškiai sąlygoja žmogaus teisių pažeidimą, nes PN parduotuvėje negalima nusipirkti maisto produktų, kurie neįtraukti į Sąrašą.“ Skundo pabaigoje Pareiškėjas pažymėjo: „konstatuotina, kad Sąrašas sudarytas pažeidžiant visus aukščiau išdėstytus teisinius argumentus ir prieštaruja sveikai logikai“;

4.2. Teisingumo ministerijos pareigūnai, atsižvelgdami į tai, kad pagal Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso (toliau vadinama – BVK) 96 str. 2 d. nuteistiesiems leidžiamų naudotis elektros prietaisų techninius parametrus nustato Kalėjimų departamento direktorius, Pareiškėjo 2016-07-25 skundo dalį dėl teisės turėti televizorių, kurio įstrižainė didesnė nei 52 cm, persiuntė nagrinėti Kalėjimų departamentui. Į Pareiškėjo skundo dalį, priskirtiną Teisingumo ministerijos kompetencijai, buvo atsakyta 2016-08-17 raštu Nr. (1.23.) 7R-6361, kuriame nurodyta:

4.2.1. „[...] nuteistiesiems yra teikiamas pilnavertis fiziologines mitybos normas atitinkantis maistas, o papildomų maisto produktų įsigijimas pataisos įstaigų parduotuvėje yra susijęs tik su nebūtinų nuteistųjų poreikių tenkinimu. [...] 2016 m. balandžio 1 d. įsigaliojęs Sąrašas sudarytas taip, kad jame būtų tik nuteistiesiems patys būtinausi maisto produktai. [...] sudarant Sąrašą, buvo ne tik įvertinti nuteistųjų apklausų dėl jų dažniausiai vartojamų maisto produktų rezultatai, tačiau atsižvelgta ir į laisvės atėmimo vietų įstaigų saugumo reikalavimus bei būtinybę vykdyti teisės pažeidimų prevenciją. Atsižvelgiant į tai, į Sąrašą nėra įtraukti produktai, kuriuos nuteistieji dažnai naudoja neteisėtai alkoholinių gėrimų gamybai (pavyzdžiui, cukrus, medus, uogienės, džemai, karameliniai saldainiai ir pan.)“;

4.2.2. „[...] Kalėjimų departamentui pavesta vykdyti nuteistųjų įsigyjamų ir turimų maisto produktų, būtinausių reikmenų ir kitų daiktų stebėseną ir kiekvienų metų gruodžio mėnesį pateikti Teisingumo ministerijai apibendrintą informaciją apie šios stebėsenos rezultatus. Atsižvelgiant į tai, informuojame, kad Sąrašas bus peržiūrėtas ir, nustačius, kad jame nurodytais maisto produktais dauguma nuteistųjų negali užtikrinti savo minimalių poreikių arba Sąraše yra nurodyti ir ne pirmo būtinumo maisto produktai, bus priimamas sprendimas dėl Sąrašo patikslinimo [...]“;

4.3. Kalėjimų departamento pareigūnai į Pareiškėjo 2016-07-25 skundą atsakė 2016-09-02 raštu Nr. 2S-4793, kuriame nurodė pirmiau pacituotas aplinkybes (šios pažymos 4.2.1–4.2.2 papunkčiai) bei Pareiškėją informavo, kad „[...] Elektros prietaisų įsigijimo, perdavimo ir naudojimosi laisvės atėmimo vietų įstaigose tvarkos aprašo, patvirtinto Kalėjimų departamento direktoriaus 2016-04-05 įsakymu Nr. V-125 (toliau vadinama – Naudojimosi elektros prietaisais aprašas), 11 p. nurodyta, kad televizoriaus ir kompiuterio įstrižainės negali būti didesnės kaip 52 cm ir tai yra prilyginama 20 colių. [...] Šiuolaikiniai LED ir LCD televizoriai gaminami net nuo 7 colių ekrano įstrižainės, todėl Jūsų teiginys, kad LED ir LCD televizoriai gaminami nuo 22 colių ekrano įstrižainės, neatitinka tikrovės. Atkreiptinas dėmesys, kad kuo didesnis televizorius, tuo didesnis jo svoris, t. y. turint didesnę televizorių bus sunkiau užtikrinti PĮ VTT 57 p. nustatytus reikalavimus

(nuteistiesiems leidžiamų turėti maisto produktų, būtinausių reikmenų ir kitų daiktų bendroji masė neturi viršyti 30 kilogramų [...])⁶).

Skundo tyrimui reikšmingi teisės aktai

5. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso (BVK):

92 straipsnis (redakcija, galiojusi nuo 2016-04-01 iki 2017-01-01). Nuteistųjų teisė apsipirkti pataisos įstaigos parduotuvėje – „2. Pataisos įstaigose nuteistiesiems leidžiamų įsigyti ir turėti maisto produktų, būtinausių reikmenų ir kitų daiktų sąrašą nustato Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklės“;

94 straipsnis. Nuteistųjų teisė pasimatyti su giminaičiais ir kitais asmenimis – „3. [...] Į ilgalaikius pasimatymus atvykusiems asmenims sudaromos sąlygos įsigyti maisto produktų pataisos įstaigų parduotuvėse arba, kai yra galimybių, jiems nemokamai tiekiamas šio Kodekso 173 straipsnio 4 dalyje nurodytas maistas. Į ilgalaikius pasimatymus atvykusių asmenų apsipirkimo pataisos įstaigų parduotuvėse ir maitinimo tvarką nustato Kalėjimų departamento direktorius. [...]“;

96 straipsnis. Nuteistųjų teisė naudotis elektros prietaisais ir kitais daiktais – „1. Nuteistiesiems, išskyrus laisvės atėmimo bausmę atliekančius pataisos įstaigose drausmės grupės laikymo sąlygomis ar perkeltus į kamerų tipo patalpas nuteistuosius, leidžiama naudotis už asmeninėse sąskaitose turimus pinigus įsigytais ar perduotais Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklėse nurodytais elektros prietaisais ir kitais daiktais. 2. Nuteistiesiems leidžiamų naudotis elektros prietaisų techninius parametrus, įsigijimo, perdavimo ir naudojimosi jais tvarką, taip pat šių prietaisų elektros energijos sąnaudų ir išlaidų už sunaudotą elektros energiją apskaičiavimo ir apmokėjimo taisyklės nustato Kalėjimų departamento direktorius.“

6. Viešojo administravimo įstatymo:

3 straipsnis „Viešojo administravimo principai“ – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: 1) įstatymo viršenybės. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais; 2) objektyvumo. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs; [...] 12) naujovių ir atvirumo permainingas principas. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas turi ieškoti naujų ir veiksmingų būdų, kaip spręsti problemas, ir nuolat mokytis iš gerosios patirties pavyzdžių.“

7. Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998-07-09 nutarimu Nr. 851:

7 punktas – „Teisingumo ministerijos veiklos tikslai yra formuoti valstybės politiką [...], bausmių ir probacijos vykdymo [...] srityse ir organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti šios valstybės politikos įgyvendinimą“;

8 punktas – „Teisingumo ministerija, siekdama jai nustatytų veiklos tikslų, atlieka šias funkcijas: 8.1. rengia [...], bausmių ir probacijos vykdymo, [...] sričių įstatymų, Vyriausybės nutarimų ir kitų teisės aktų projektus; [...] 8.32. teisės aktų nustatyta tvarka nagrinėja asmenų prašymus, skundus ir pranešimus, priskirtinus ministerijos kompetencijai, imasi priemonių, kad būtų atsakyta į juose keliamus klausimus; [...]“

8. Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2012-02-28 įsakymu Nr. 1R-58 (toliau vadinama – Kalėjimų departamento nuostatai):

1 punktas – „Kalėjimų departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (toliau – Kalėjimų departamentas) yra įstaiga prie Teisingumo ministerijos, kurios paskirtis – metodiškai vadovauti ir kontroliuoti probacijos tarnybų ir laisvės atėmimo vietų įstaigų veiklą“;

8 punktas – „Kalėjimų departamentas, siekdamas jam nustatytų veiklos tikslų, atlieka šias funkcijas: [...] 8.3. prižiūri ir kontroliuoja bausmių (išskyrus baudas) [...] ir kardomosios priemonės – suėmimo vykdymą Kalėjimų departamentui pavaldžiose įstaigose; [...] 8.18. pagal kompetenciją rengia ir tvirtina Lietuvos Respublikos įstatymams, Vyriausybės nutarimams ir ministrų įsakymams įgyvendinti reikalingus teisės aktus, kitus bausmių vykdymo ir probacijos sistemos veiklą reglamentuojančius teisės aktus, kontroliuoja, kaip jie vykdomi; [...] 8.31. nustatyta tvarka nagrinėja asmenų prašymus, skundus ir pranešimus, priskirtinus Kalėjimų departamento kompetencijai; [...]“.

9. Naudojimosi elektros prietaisais aprašo:

11 punktas – „Televizoriaus ir kompiuterio ekrano įstrižainės negali būti didesnės kaip 52 cm“.

Skundo tyrimui reikšminga teismų praktika

10. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau vadinama – LVAT) 2014-01-02 nutartyje, priimtoje administracinėje byloje Nr. A-146-1772-13, konstatavo:

„[...] Bausmių vykdymo kodekso 92 straipsnio 1 dalyje numatyta nuteistųjų specialioji teisė įsigyti maisto produktų nėra absoliuti.“

Tyrimo išvados

11. Pareiškėjas Skunde nurodo nesutinkąs su Teisingumo ministerijos ir Kalėjimų departamento pareigūnų veiksmais (neveikimu) nagrinėjant jo 2016-07-25 skundą, persiūtą iš Lietuvos Respublikos Seimo Žmogaus teisių komiteto. Pareiškėjo manymu, įstaigų pareigūnai neatsakė į jo 2016-07-25 skunde keliamus klausimus, o atsakymuose pateikė informaciją, kuri Pareiškėjui neaktuali.

12. Tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjas Lietuvos Respublikos Seimo Žmogaus teisių komitetui pateikė 2016-07-25 skundą, kuriame nurodė esąs nepatenkintas PĮ VTT 18 priede pateiktu Sąrašu. Pareiškėjas rašė, kad į Sąrašą nėra įtrauktas medus, kurį Pareiškėjas nori vartoti kaip maisto papildą. Asmuo taip pat skundėsi, kad pataisos namuose jam neleidžiama turėti televizoriaus, kurio ekrano įstrižainė yra didesnė nei 52 cm (20 colių), nors, Pareiškėjo teigimu, dauguma LED skystųjų kristalų televizorių gaminami nuo 22 colių ekrano įstrižainės. 2016-07-25 skunde Pareiškėjas taip pat rašė, kad pagal galiojantį teisinį reglamentavimą į ilgalaikį pasimatymą atvykę Pareiškėjo artimieji negali atsivežti maisto produktų, o juos turi pirkti pataisos namų parduotuvėje. Pareiškėjo manymu, taip pažeidžiamos žmogaus teisės, nes pataisos namų parduotuvėje negalima įsigyti maisto produktų, kurie nėra įtraukti į Sąrašą. 2016-07-25 skundo pabaigoje Pareiškėjas pažymėjo, kad Sąrašas „[...] sudarytas pažeidžiant visus aukščiau išdėstytus teisinius argumentus“.

Teisingumo ministerijos pareigūnai į Pareiškėjo 2016-07-25 skundą atsakė 2016-08-17 raštu, kuriame paaiškino, kad nuteistiesiems yra teikiamas visavertis fiziologines mitybos normas atitinkantis maistas, o papildomų maisto produktų įsigijimas pataisos namų parduotuvėje yra susijęs su nebūtinų poreikių tenkinimu. Pareiškėjas informuotas, kad Sąrašas buvo sudarytas taip, kad jame būtų tik reikalingiausi maisto produktai, be to, atsižvelgta ne tik į nuteistųjų apklausų dėl jų dažniausiai vartojamų maisto produktų rezultatus, bet ir į laisvės atėmimo vietų įstaigų saugumo reikalavimus ir būtinybę vykdyti teisės pažeidimų prevenciją. Dėl šių priežasčių į Sąrašą nebuvo

įtraukti produktai, kuriuos nuteistieji dažnai naudoja neteisėtai alkoholinių gėrimų gamybai (pavyzdžiui, medus). Teisingumo ministerijos 2016-08-17 rašte nurodoma, kad Sąrašas bus peržiūrimas ir tikslinamas atsižvelgiant į nuteistųjų įsigyjamų ir turimų maisto produktų, būtiniausių reikmenų ir kitų daiktų stebėsenos, kurią pavesta vykdyti Kalėjimų departamentui, rezultatus.

Teisingumo ministerijos pareigūnai 2016-08-17 raštu Pareiškėją taip pat informavo, kad, atsižvelgiant į tai, jog pagal BVK 96 str. 2 d. nuteistiesiems leidžiamų naudotis elektros prietaisų techninius parametrus nustato Kalėjimų departamento direktorius, Pareiškėjo 2016-07-25 skundas persiunčiamas pagal kompetenciją nagrinėti Kalėjimų departamentui.

Kalėjimų departamento pareigūnai į Pareiškėjo 2016-07-25 skundą atsakė 2016-09-02 raštu. Šiame rašte pakartota pirmiau nurodyta Teisingumo ministerijos pozicija dėl Sąrašo, taip pat rašoma, kad, pagal Naudojimosi elektros prietaisais aprašo 11 p., televizoriaus ir kompiuterio įstrižainės negali būti didesnės nei 52 cm (kas prilyginama 20 colių). Kalėjimų departamento pareigūnų teigimu, šiuolaikiniai LED ir LCD televizoriai yra gaminami nuo 7 colių ekrano įstrižainės, todėl Pareiškėjo 2016-07-25 skundo teiginiai neatitinka tikrovės. Kalėjimų departamento pareigūnai 2016-09-02 rašte taip pat pažymėjo, kad didesni televizoriai sveria daugiau, todėl turint didesnę televizorių bus sunkiau užtikrinti PĮ VTT 57 p. reikalavimus dėl nuteistiesiems leidžiamų turėti daiktų bendrosios masės.

13. Vadovaujantis Teisingumo ministerijos nuostatų 7 punktu, vienas iš šios įstaigos tikslų yra formuoti valstybės politiką bausmių vykdymo srityje. Teisingumo ministerija, siekdama jai nustatytų veiklos tikslų, rengia bausmių vykdymo srities įstatymų, Vyriausybės nutarimų ir kitų teisės aktų projektus (Teisingumo ministerijos nuostatų 8.1 papunktis), nagrinėja asmenų prašymus, skundus ir pranešimus, priskirtinus ministerijos kompetencijai, imasi priemonių, kad būtų atsakyta į juose keliamus klausimus (Teisingumo ministerijos nuostatų 8.32 papunktis).

Įvertinus Pareiškėjo 2016-07-25 skundo turinį konstatuotina, kad jame Pareiškėjas iš esmės pareiškė nesutikimą su Sąrašu ir išdėstė įvairius argumentus, kodėl, jo nuomone, šis Sąrašas yra netinkamas. Teisingumo ministerijos pareigūnai, atsakydami į šį skundą, 2016-08-17 rašte Pareiškėjui paaiškino, kaip šis Sąrašas buvo parengtas, kodėl į jį nebuvo įtraukti tam tikri produktai, įskaitant ir medų, kurį nori vartoti Pareiškėjas (t. y. asmuo informuotas, kad į Sąrašą įtraukti tik būtiniausi maisto produktai; kad rengiant Sąrašą buvo atsižvelgiama ne tik į nuteistųjų apklausos rezultatus, bet ir į laisvės atėmimo vietų saugumo reikalavimus ir būtinybę vykdyti teisės pažeidimų prevenciją). Pareiškėjui taip pat pranešta, kad, atsižvelgiant į Kalėjimų departamento vykdomos stebėsenos rezultatus, Sąrašas ateityje gali būti tikslinamas.

Atkreiptinas dėmesys, kad bausmių vykdymo srities teisės aktų (taigi ir Sąrašo, kuris yra PĮ VTT priedas) rengimas yra Teisingumo ministerijos kompetencija, t. y. šiai institucijai yra suteikta teisė nuspręsti, kokius maisto produktus ir daiktus įrašyti į šį Sąrašą. Šiame kontekste paminėtina ir tai, kad, pagal LVAT praktiką, nuteistųjų specialioji teisė įsigyti maisto produktų nėra absoliuti (šios pažymos 10 punktas).

14. Vadovaujantis Kalėjimų departamento nuostatų 1 punktu, šios įstaigos paskirtis yra metodiškai vadovauti ir kontroliuoti probacijos tarnybų ir laisvės atėmimo vietų įstaigų veiklą. Kalėjimų departamentas, siekdamas jam nustatytų veiklos tikslų, pagal kompetenciją rengia ir tvirtina Lietuvos Respublikos įstatymams, Vyriausybės nutarimams ir ministrų įsakymams įgyvendinti reikalingus teisės aktus, kitus bausmių vykdymo ir probacijos sistemos veiklą reglamentuojančius teisės aktus, kontroliuoja, kaip jie vykdomi (Kalėjimų departamento nuostatų 8.18 papunktis); nustatyta tvarka nagrinėja asmenų prašymus, skundus ir pranešimus, priskirtinus Kalėjimų departamento kompetencijai (Kalėjimų departamento nuostatų 8.31 papunktis).

BVK 96 str. 2 d. reglamentuota, kad nuteistiesiems leidžiamų naudotis elektros prietaisų techninius parametrus nustato Kalėjimų departamento direktorius. Atsižvelgiant į tai, kad 2016-07-25 skunde Pareiškėjas taip pat kėlė klausimą dėl galimybės turėti atitinkamo dydžio

televizorių, Teisingumo ministerija Pareiškėjo 2016-07-25 skundą pagal kompetenciją persiuntė nagrinėti Kalėjimų departamentui.

Įvertinus Kalėjimų departamento 2016-09-02 atsakymo turinį, konstatuotina, kad jame buvo atsakyta į Pareiškėjo keliamą klausimą dėl televizoriaus. Atkreiptinas dėmesys, kad Kalėjimų departamento direktoriui įstatymu yra suteikta teisė nustatyti nuteistiesiems leidžiamų turėti elektros prietaisų techninius parametrus. Šią teisę Kalėjimų departamento direktorius įgyvendino patvirtindamas Naudojimo elektros prietaisais aprašą, kurio nuostatomis ir grindžiamas atsakymas Pareiškėjui.

15. Apibendrinant tai, kas išdėstyta šios pažymos 15–16 punktuose, konstatuotina, kad Teisingumo ministerijos ir Kalėjimų departamento pareigūnai pagal kompetenciją išnagrino Pareiškėjo 2016-07-25 skunde nurodytas aplinkybes ir pateikė asmeniui suprantamus, faktinėmis aplinkybėmis ir teisės aktais pagrįstus atsakymus. Teisingumo ministerijos 2016-08-17 atsakymas ir Kalėjimų departamento 2016-09-02 atsakymas atitinka tokio pobūdžio raštams taikytinus viešojo administravimo principus (įstatymo viršenybės ir objektyvumo).

Nors Skunde Pareiškėjas teigia, kad nė vienos įstaigos pareigūnai neatsakė į jo 2016-07-25 skunde keliamą klausimą („kodėl į ilgalaikį pasimatymą atvykę artimieji verčiami maitintis tokiu maistu, kaip ir nuteistieji“), pažymėtina, jog įvertinus 2016-07-25 skundo turinį nenustatyta, kad Pareiškėjas jame būtų suformulavęs šį klausimą. Pareiškėjas 2016-07-25 skunde dėsto, kad jo artimieji į ilgalaikį pasimatymą negali atsivežti maisto produktų, tačiau šis teiginys vertintinas kaip vienas iš Pareiškėjo nesutikimo su Sąrašu argumentų (o Sąrašo sudarymo principai Pareiškėjui buvo paaiškinti Teisingumo ministerijos 2016-08-17 atsakyme).

Vadovaujantis BVK 94 str. 3 d. į ilgalaikius pasimatymus atvykusiems asmenims sudaromos sąlygos įsigyti maisto produktų pataisos įstaigų parduotuvėse arba, kai yra galimybių, jiems nemokamai tiekiamas toks pats maistas kaip nuteistiesiems. Seimo kontrolieriaus nuomone, toks teisinis reglamentavimas yra pateisinamas ir suprantamas, nes, leidus į ilgalaikius pasimatymus atvykusiems asmenims atsivežti savo maisto produktų, atsirastų prielaidos nuteistiesiems įgyti maisto produktų, nenumatytų Sąraše, ir nebūtų užtikrinami tikslai, kuriems pasiekti šis Sąrašas apskritai buvo nustatytas (pvz., Teisingumo ministerijos 2016-08-17 atsakyme nurodyti argumentai dėl medaus). Pažymėtina ir tai, kad nuteistiesiems tiekiamas maistas atitinka fiziologines mitybos normas, todėl negali būti laikomas netinkamu ir į ilgalaikį pasimatymą atvykusiems nuteistųjų artimiesiems.

16. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Skundas atmestinas kaip nepagrįstas.

Tačiau, nepaisant šios išvados, pažymėtina, kad viešojo administravimo subjektai (taigi ir Kalėjimų departamentas) savo veikloje, be kita ko, vadovaujasi ir naujovių ir atvirumo permainingoms principu, kuris reiškia, kad viešojo administravimo subjektas turi ieškoti naujų ir veiksmingų būdų, kaip spręsti problemas, ir nuolat mokytis iš gerosios patirties pavyzdžių.

Nors Kalėjimų departamento 2016-09-02 rašte teigiama, kad LCD ir LED televizoriai yra gaminami nuo 7 colių ekrano įstrižainės, t. y. LCD ir LED televizoriai gaminami įvairių dydžių (todėl, kaip galima suprasti iš rašto turinio, nėra tikslinga keisti Naudojimosi elektros prietaisais aprašo 11 punkto, kuriame nustatyta, kad televizoriaus ir kompiuterio įstrižainės negali būti didesnės kaip 52 cm (20 colių), patikrinus informaciją įvairiose interneto parduotuvėse, nustatyta, kad LCD ar LED televizorių, kurių ekrano įstrižainė būtų ne didesnė nei 20 colių, pasirinkimas yra labai nedidelis. Televizorių, kurių ekrano įstrižainė yra 22 coliai, yra kur kas daugiau. Todėl iš esmės pritarina Pareiškėjo 2016-07-25 skundo teiginiui, kad daugelis LED ar LCD televizorių gaminami nuo 22 colių ekrano įstrižainės. Paminėtina ir tai, kad, priešingai nei teigiama Kalėjimų departamento 2016-09-02 rašte, didesni televizoriaus matmenys nebūtinai reiškia ir didesnę šio gaminio svorį (patikrinus įvairių televizorių modelių technines specifikacijas nustatyta, kad yra 22

colių ekrano įstrižainės televizorių, sveriančių mažiau nei, pvz. 20 colių ekrano įstrižainės televizorius).

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ir vadovaujantis naujovių ir atvirumo permainoms principu Kalėjų departamentui rekomenduotina keisti Naudojimosi elektros prietaisais aprašo 11 punktą nustatant didesnes leistinas televizoriaus ar kompiuterio ekrano įstrižaines, labiau atitinkančias pasiūlą rinkoje (pvz., 22 colių).

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

17. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia:

X skundą dėl Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos ir Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai netinkamai išnagrinėjus jo skundą, atmesti.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJA

18. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 8 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius Kalėjų departamento patarėjui Antanui Laurinėnui, atliekančiam direktoriaus funkcijas, rekomenduoja, atsižvelgiant į šios pažymos 16 punkte išdėstytus argumentus,

keisti Naudojimosi elektros prietaisais aprašo 11 punktą nustatant didesnes leistinas televizoriaus ar kompiuterio ekrano įstrižaines, labiau atitinkančias pasiūlą rinkoje (pvz., 22 colių).

19. Apie rekomendacijos nagrinėjimą prašytume informuoti iki 2017-05-01.

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas